

VILNIAUS UNIVERSITETO CENTRINĖS AKADEMINĖS ETIKOS KOMISIJOS SPRENDIMAS

Dėl 2023 m. vasario 13 d. /Padalinio/ studentės V. V. skundo.

Centrinė akademinės etikos komisija (toliau – Komisija) 2023 m. vasario 13 d. gavo /Padalinio/ studentės V. V. (toliau – Pareiškėja) skundą, kuriame Pareiškėja skundžia /Padalinio/ akademinės etikos komisijos (toliau – Padalinio komisija) 2023 m. sausio 20 d. sprendimą. Šiame sprendime Padalinio komisija pasiūlė Pareiškėjai ir jos skundžiamiesiems kurso draugams susitaikyti ir spręsti konfliktą bei pateikė rekomendacijas dėl panašių neetiškų veiksmų tikimybės sumažinimo ateityje Padalinio administracijai ir studentų atstovybei. Pareiškėja teigia, kad jos kreipimasis Padalinio komisijoje išnagrinėtas atmestinais, neatitinka faktų ir Akademinės etikos kodekso reikalavimų.

Pareiškėja savo skunde nurodo, kad /Padalinio/ /studijų programos/ studentų *Facebook* pokalbių grupėje ir nuotolinių paskaitų (seminarų) metu kurso seniūnė ir kai kurie kiti kurso draugai nesilaikė pagarbaus ir konstruktyvaus elgesio, nors Pareiškėja jo prašė: Pareiškėjos teigimu, jos atžvilgiu, be kita ko, taikyti nepagarbūs epitetai, platinti paveikslėliai (memai), replikos, kabinėtasi, kiti kursioškai nuteikinėti prieš Pareiškėją, taip pat Pareiškėja buvo atjungta nuo *Facebook* pokalbių grupės ir nuo konspektų ir kitos studijų medžiagos talpyklos, nutraukti jos pasisakymai („užblokuota“) nuotoliniu būdu vykusių seminarų metu. Pareiškėja prašo nutraukti šiuos galimai Vilniaus universiteto akademinės etikos kodekso 5 ir 7 punktų neatitinkančius kurso seniūnės ir kai kurių kitų kurso draugų neetiškus veiksmus ir užtikrinti, kad jie nesikartotų ateityje.

Susipažinusi su Pareiškėjos skundu, Padalinio komisijos pateikta išsamia ginčo dėl akademinės etikos nagrinėjimo medžiaga (protokolais, posėdžių įrašais), Pareiškėjos kurso seniūnės pateiktais paaiškinimais ir atsižvelgusi į Komisijos nuostatus bei susiklosčiusią Komisijos veiklos praktiką, kuria vadovaujantis teisė būti išklausytam Komisijos veikloje gali būti realizuojama tiek raštu, tiek žodžiu, o taip pat į tai, kad visos ginčo šalys turėjo galimybę gyvai ir išsamiai išdėstyti savo pozicijas ir paaiškinimus Padalinio komisijos posėdžiuose, Komisija nutarė skundą nagrinėti uždarame posėdyje ir į jį ginčo dėl akademinės etikos dalyvių nekviesti.

Komisija pažymi:

1. Komisija savo veikloje vadovaujasi Vilniaus universiteto senato patvirtintais Vilniaus universiteto akademinės etikos kodeksu (aktuali redakcija patvirtinta Vilniaus universiteto senato 2020 m. spalio 21 d. nutarimu Nr. SPN-54) (toliau – Akademinės etikos kodeksas) ir Vilniaus universiteto centrinės akademinės etikos komisijos nuostatais (aktuali redakcija patvirtinta Vilniaus universiteto senato 2020 m. spalio 21 d. nutarimu Nr. SPN-55) (toliau – Komisijos nuostatai). Akademinės etikos kodeksas aprašo bendruomenės narių etiško elgesio standartus ir principus, kurių privalu laikytis tiek veikiant Universitete, tiek ir už jo ribų (Akademinės etikos kodekso 1 p.), taip pat pateikia Universitete nepriimtino elgesio pavyzdžius ir galimų akademinės etikos pažeidimų tyrimo gaires. Komisijos nuostatuose nustatyta Komisijos kompetencija, jos galimi priimti sprendimai, aprašomos Komisijos veiklos procedūros.

2. Komisijos veiklos kompetencijos (galimų nagrinėti klausimų ir galimų priimti sprendimų) ribas apibrėžia Akademinės etikos kodekso 1 p. ir Komisijos nuostatų 13 p. Sistemiskai vertinant šias nuostatas pažymėtina, kad akademinės etikos komisijų kompetencija apima ginčų dėl akademinės etikos sprendimus ir komisijos negali nagrinėti tiek Akademinės etikos kodekse aiškiai nurodytų kaip joms nepriskirti nagrinėti ginčų, tiek ir tų klausimų, kurių nagrinėjimas aiškiai neatitiktų šių komisijų paskirties ir tikslų. Atsižvelgiant į tai, Komisija pažymi, kad šiame sprendime nepasisakys dėl klausimų, susijusių su seniūnų skyrimu, atjungimu nuo privačių socialinių tinklų grupių, aiškiai iš asmeninių santykių išplaukiančių nesutarimų bei apsiribos ginčo dėl akademinės etikos nagrinėjimu pagal Komisijos nuostatų 13 p. Komisijai priskirtą kompetenciją.

3. Vadovaujantis Komisijos nuostatų 13.1 papunkčiu, Komisija nagrinėja skundus dėl padalinių komisijų teisėtumo, pagrįstumo ir padalinių komisijų neveikimo. Tai reiškia, kad tais atvejais, kai Komisijai apskundžiami padalinių komisijų sprendimai, ji įprastai nenagrinėja ginčo iš esmės, tačiau patikrina ir įvertina, ar padalinių komisijos, priimdamos skundžiamus sprendimus laikėsi Padalinio komisijos nuostatuose nustatytų ginčų nagrinėjimo reikalavimų ir procedūrų, įvertino visas aktualias aplinkybes, o jų priimti sprendimai buvo aiškūs ir argumentuoti bei priimti joms suteiktos kompetencijos ribose.

Komisija konstatavo, kad nagrinėjamu atveju Padalinio komisija atidžiai, išsamiai ir objektyviai išnagrinėjo skundą trijuose gyvuose Komisijos posėdžiuose, kurių metu visiems ginčo dalyviams buvo suteikta galimybė pasisakyti ir išdėstyti savo poziciją, laikėsi Padalinio komisijos nuostatų, todėl Padalinio komisijos sprendimo keisti ar naikinti nėra pagrindo. Komisija taip pat pažymi, kad nors nagrinėjamu atveju Padalinio komisija ir nekonstatavo akademinės etikos pažeidimo ar jo nebuvimo fakto, ji akivaizdžiai dėjo pastangas ir ėmėsi priemonių konflikto sprendimui iš esmės, pateikė rekomendacijas ir siūlymus susiklosčiusios situacijos sprendimui.

4. Komisija taip pat pažymi, kad akademinės etikos komisijų paskirtis visų pirma yra užtikrinti Akademinės etikos kodekso normų, jame įtvirtintų etiško elgesio reikalavimų laikymąsi Universiteto bendruomenėje. Akademinės etikos kodekso 5 ir 7 straipsniai įtvirtina elgesio standartą, vadovaujantis kuriuo kiekvienas Universiteto bendruomenės narys turi teisę laisvai pasisakyti, dėstyti ir ginti savo nuomonę, kritikuoti ir atsakyti į kritiką, tačiau taip pat turi pareigą tą daryti etiškai, neužgauliai ir nežeminančiai, gerbiant kitų teises, vengiant konfliktų, o jiems kilus juos spręsti argumentacijos bei bendradarbiavimo pagrindu.

Komisija pabrėžia, kad nagrinėjamu atveju /Padalinio/ studentų konfliktas yra įsisenėjęs, vienaip ar kitaip jame dalyvauja nemaža dalis kurso studentų ir nepaisant skundžiamo Padalinio komisijos priimto sprendimo ir jo pagrindu įgyvendintų rekomendacijų, šis konfliktas tebesitęsia. Susipažinusi su tiek Pareiškėjos, tiek Padalinio komisijos, tiek ir kurso seniūnės pateikta informacija, Komisija konstatuoja kad neetišku elgesiu pasižymėjo abi konflikto šalys, o pats bendravimas tarp studijų programos kurso studentų yra neetiškas ir neatitinkantis Akademinės etikos kodekso normose įtvirtintų standartų. Atsižvelgdama į susiklosčiusią situaciją, Komisija ragina /Padalinio/ studijų programos kurso studentus elgtis konstruktyviai, vengti neetiškų pasisakymų ir kitokio neetiško elgesio vieni kitų atžvilgiu tiek bendraujant gyvai, tiek elektroninėse platformose ir socialiniuose tinkluose, bei kitokių neetiškų bei konfliktą eskaluojančių veiksmų. Komisija taip pat rekomenduoja /Padalinio/ administracijai ir Vilniaus universiteto studentų atstovybei savo kompetencijos ribose atkreipti dėmesį į susidariusią situaciją bei imtis priemonių siekiant sutaukinti konfliktuojančius studentus bei užtikrinti etišką kurso kolegų bendravimą ateityje.

5. Komisija atkreipia dėmesį, kad vadovaujantis Komisijos nuostatų 39 punktu, Komisijos nuasmeninti sprendimai (ar jų santraukos ir apibendrinimai) skelbiami Universiteto interneto svetainėje. Komisija paaiškina, kad tokiu būdu siekiama aiškiau apibrėžti Universitete taikomus etiško elgesio standartus, supažindinti Universiteto bendruomenę su netinkamo ir netoleruotino elgesio pavyzdžiais, komisijų veiklos gerosios praktikos pavyzdžiais bei skatinti savo veikloje Universitete ir už jo ribų vadovautis Universitete įdiegtais ir puoselėjamais akademinės etikos principais.

Atsižvelgdama į tai, kas išdėstyta, vadovaudamasi Centrinės akademinės etikos komisijos nuostatų 13.1, 35.2, 35.3 ir 35.12 papunkčiais, Centrinė akademinės etikos komisija n u t a r i a :

1. Iš dalies tenkinti Pareiškėjos skundą bei nurodyti, kad /Padalinio/ /studijų programos/ kurso studentų tarpusavio bendravimas neatitinka Akademinės etikos kodekse įtvirtinto Vilniaus universitete priimtino etiško elgesio ir bendravimo standartų;

2. Rekomenduoti /Padalinio/ administracijai ir Vilniaus universiteto studentų atstovybei savo kompetencijos ribose atkreipti dėmesį į susidariusią situaciją bei imtis priemonių siekiant sutaisyti konfliktuojančius studentus bei užtikrinti etišką kurso kolegų bendravimą ateityje;
3. Skelbti nuasmenintą Komisijos sprendimą viešai.

Pirmininkė

doc. Vīgita Vėbraitė